Још месец дана, тачније до 3. марта, моћи ће да се подносе захтеви за реституцију, а судећи по досадашњим подацима, барем када је о пољопривредном земљишту реч, потражује се мање имовине него што се мислило. По процени Мреже за реституцију, бивши власници, односно њихови наследници, траже да им се врати 80.000 до 90.000 хектара оранице, а подсетимо, било је речи да је у реституцији чак 300.000 хектара. До сада је у овом поступку враћено око 1.400 хектара пољопривредног земљишта, а процењује се да је вредност укупне враћене имовине око 350 милиона евра.

– У сваком случају, држава има довољно земљишта за враћање. Било је језивих манипулација појединаца, тврдило се да се потражују енормне површине, међутим, на основу захтева досад предатих Агенцији за реституцији, па чак и под претпоставком да ће интересовање још више расти како рок истиче, може се рећи да се потражује трипут мање њива од оног што се говорило. Сви потражиоци заједно, дакле и грађани и верске заједнице, неће пријавити више од 90.000 хектара – каже за „Дневник" председник Мреже за реституцију Миле Антић, и напомиње да је предато захтева за око 100.000 хектара, али да их је, гледајући по основним параметрма, најмање 20 одсто неосновано или дуплирано. Дешавало се, рецимо, да су два наследника поднела захтеве у различитим пријавама, на различитим локацијама.

Он наглашава да земље има довољно за решавање питања реституције без финанисијских губитака.

– Напротив, како све рачунице кажу, већи би се приходи остварили чак и на оно мало враћеног земљишта него давањем државних њива у закуп – вели наш саговорник.

Поменимо, држава на годишњем нивоу даје око 435.000 хектара пољопривредног земљишта у закуп и од тога убире приходе. С обзиром на то, враћање оранице би требало да буде најмањи проблем у реституцији, али је остало нерешено питање супституције која није предвиђена важећим законом.

– Експлицитно је затражено и у Европском парламенту да се приступи изменама Закона о реституцији и да се имовина враћа у натури, било иста, било нека друга, у што већој мери. Другим речима, да се кроз измене закона укину и процедурална ограничења због којих до тог неврађања долази, али и законска – поручује Миле Антић. – Не само да је супституција правно и на сваки други начин могућа већ је и неизбежна, зато што је практично спровођена и кроз враћање 150.000 хектара деведесетих година прошлог века и касније, по тадашњим прописима. Такође, у резолуцији Европског парламента експлицитно је наведено да без темељног, потпуног пописа јавне својине, који укључује и пољопривредно земљиште у државној својини, нема ни говора о борби против системске корупције и криминала. Наиме, управо је та непописана јавна својина један од основних ресурса или хранитеља свих негативних структура које постоје у Србији.

Антић указује на то да се кроз рад Агенције за реституцију и сам поступак реституције разоткрива јако велик број, не само узурпација пољопривредног земљишта од неких који на те њиве не би имали право него чак и потпуно неоснованих уписа друштвене својине као задружне, па чак и приватне.

– Не би смело да се кроз измене закона или потпуно нове законе о задругама и државном пољопривдном земљишту предвиди легализација тог узурпираног пољопривредног земљишта које су неосновано под своје узеле задруге или друштвена предузећа или пак тајкуни кроз неке фирме. Нејефикасније је да се иде измене Закона о реституцији омогућавањем и увођењем супституције, то јест давања другог пољопривредног земљишта за оно које се потражује – рекао је Антић.

С. Глушчевић

Надмећу се с тајкунима за своју земљу

– Имамо парадоксалну ситуацију да су људи у великом броју случајева и даље принуђени на то да узимају своју сопствену земљу у закуп, да за то дају паре, да се надмећу чак с тајкунима или криминалним предузећима. Рецимо, то се дешавало у општини Шид и другим. Суочени су с ужасно тешким, комплексним поступком пред самом Агенцијом или чак немогућношћу да Агенција поступи по закону услед недостатка документације, која би требало да је трајно архивирана у Катастру, или чак опструкције да се она достави – указује Миле Антић.